

februari 2024, Enschede

SOCIAL WORK

INHOUD

Voor u ligt de eerste editie van de nieuwsbrief van het Lectoraat Social Work. De nieuwsbrief is bedoeld voor samenwerkingspartners en geïnteresseerde collega's uit het onderwijs of werkveld. Met de nieuwsbrief houden we u op de hoogte van wat ons lectoraat voor u, het onderzoek, onderwijs en werkveld betekent en kan betekenen.

Deze nieuwsbrief zal twee keer per jaar worden uitgegeven. Lopende en afgeronde projecten uit onze verschillende programmalijnen zullen worden toegelicht. De programmalijnen zijn:

- Opvoeden & Opgroeien
- Samenleven en nabij zijn
- Betekenis geven en herstellen

Ook is er een column te lezen. Deze wordt geschreven door een van de onderzoekers en gaat over een relevant (maatschappelijk) onderwerp.

Aan alle samenwerkingspartners een hartelijk dank voor de fijne samenwerking en het vertrouwen in ons als lectoraat. Mede dankzij u kunnen wij deze nieuwsbrief vullen met mooie onderzoeksresultaten.

Veel leesplezier!

Hartelijke groet,

Namens het lectoraat Social Work
Margriet Braun

NIEUWS 2

- Nieuwe benamingen programmalijnen
- Kick-off Drop In
- Lectorale rede Margriet Braun

PROJECTEN 3

- Relatie Ouder Kind Deventer
- BRAM
- Werkplaats Sociaal Domein Twente
- Wijk GGD - Gemeente Almelo

COLUMN 7

Sociale basis
*Geschreven door Lieneke Ebbe en
Jelte Waterschoot*

WIST JE DAT? 8

NIEUWS

Nieuwe benamingen programmaliijnen

Onze programmaliijnen hebben nieuwe benamingen gekregen, zodat ze beter overeenkomen met de inhoud.

In de programmaliijn **'Opvoeden en opgroeien'** staat de professional in de zorg voor jeugd centraal. Met ons onderzoek willen we methodisch handelen stimuleren en zicht krijgen op de opbrengst van het handelen. Associate lector Tamar Shibolet h voert de programmaliijn aan. De thema's complexe scheiding, ouder-kindrelatie, doen wat werkt in de jeugdzorg en de rol van jongerenwerkers in criminaliteitspreventie zijn belangrijk binnen deze programmaliijn.

In de programmaliijn **'Samenleven en nabij zijn'** werken we aan het vergroten van de kwaliteit van samenleven en richten we ons op factoren op het niveau van de maatschappij en organisaties.

Lector Margriet Braun voert de programmaliijn aan. Kenmerkend voor deze programmaliijn is het streven naar een inclusieve samenleving die bestaanszekerheid stimuleert, kansgelijkheid voorstaat en waarin mensen omzien naar elkaar.

In de programmaliijn **'Betekenis geven en herstellen'** doen we onderzoek dat zich richt op de vraag hoe het sociaal werk kan bijdragen aan het voorkomen en ondersteunen van psychosociale stress en mentale klachten. We richten ons op twee aspecten: 'betekenis geven' en 'herstellen'. De drie speerpunten multidisciplinair werken, het verbindende gesprek en narratief onderzoek zijn hierbij leidend. Associate lector Monique Engelbertink voert de programmaliijn aan.

Zie onze website [Lectoraat Social Work](#) voor een uitgebreidere uitleg van onze onderzoekslijnen.

Kick-off Drop in

Op 25 januari 2024 hebben we met een kick-off bijeenkomst in Almelo de aftrap gegeven voor het nieuwe project Drop In.

Dit project wordt gefinancierd door Sociaal Werk Nederland en naast ons lectoraat Social Work ook uitgevoerd door het lectoraat Youth Spot van Hogeschool Amsterdam en het lectoraat Sociale Integratie van Zuyd Hogeschool. Het doel van dit project is om de rol van het jongerenwerk in criminaliteitspreventie inzichtelijk te maken.

In Twente werken we hiervoor samen met Avedan en Wijkkracht. De komende 2,5 jaar gaan we samen met Twentse jongerenwerkers aan de slag om meer zicht te krijgen op hoe jongerenwerk jongeren weerbaar maakt tegen criminaliteit en wat dit

vraagt van samenwerking met andere partners in het veiligheidsdomein (zoals politie, HALT, zorgpartners en gemeenten).

Tijdens de kick-off kwamen jongerenwerkers, onderzoekers en belangrijke stakeholders samen voor de start van het onderzoeksproject en om regionaal uit te wisselen over de rol van jongerenwerk in criminaliteitspreventie. Het project werd tijdens de kick-off met veel enthousiasme en positiviteit ontvangen. Een succesvolle start!

Vragen of interesse?

Tamar Shibolet h, Associate lector
Email: t.m.shibolet h@saxion.nl
Tel. 06-39662830

Lectorale rede Margriet Braun

Op 12 oktober 2023 vond de lectorale rede van Margriet Braun plaats bij Concordia in Enschede.

Met plezier kijken we terug op de installatie van Margriet Braun als lector van het lectoraat Social work.

Directeur Gina van der Staay vertelde over de academie Mens en Maatschappij van Saxion en de rol van het lectoraat in de academie.

Tessa Wiegerinck vertelde aan de hand van een fotoreportage over de kracht van communities. Ze is als artist in residence verbonden aan het lectoraat.

"Het plezier en comfort waar ik nu mee leef, dát heb ik te danken aan mijn communities. Dankzij

hen leerde ik hoe het is om makkelijk te bewegen. Dat ik best wel dingen kan en mijn beperkingen me niet minder waardevol maken"

Anka Mulder, voorzitter van het CvB van Saxion, vertelde over het belang van praktijkgericht onderzoek voor de praktijk. Bij de installatie van Margriet gebruikte ze het beroemde gedicht van Willem Wilmink over Enschede: Textielstad. In het licht van de ambities van het lectoraat (een inclusieve samenleving) voegde ze een couplet toe.

*Het is het eindpunt van de trein,
Misschien ver weg, maar hier willen we zijn, Want in deze stad komt iedereen mee.
Oh Enschede, oh Enschede*

Margriet sprak vervolgens haar rede uit.

'Sociaal werk is een prachtig vak. Sociaal werkers zijn van betekenis voor de samenleving als geheel en voor mensen in kwetsbare situaties in het bijzonder. Ik heb bewondering voor deze sociaal werkers en wil als lector Social Work een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het vak'

Margriet Braun heeft haar lectorale rede in boekvorm uitgebracht 'De kwaliteit(en) van sociaal werk'. Klik op de afbeelding voor de digitale versie. Of vraag een gedrukte exemplaar aan via lectoraatsw.amm@saxion.nl.

PROJECTEN

Relatie Ouder Kind Deventer

Lieneke Ebbe, Ellen Oosterkamp, Eli Haafkens, Monique Engelbertink, Tamar Shibolet, Margriet Braun, Ellen Polstra-Berghuis (Impluz), Sabine Legtenberg (Impluz)

Het ontwikkelen van een goede relatie tussen ouder(s) en kind is enorm belangrijk voor een gezond en gelukkig leven. De ontwikkeling van die relatie begint al tijdens de zwangerschap. Er zijn beschermende en risicofactoren voor de ontwikkeling van een veilige hechtingsrelatie. Beschermend zijn bijvoorbeeld responsief en sensitief ouderschap, een steunend netwerk en een stabiele leefomgeving. Risicofactoren zijn bijvoorbeeld verwaarlozing, geweld en armoede.

Voortgang van het project

Het vierjarige Relatie Ouder Kind project in Deventer is inmiddels ruim twee jaar op weg. In dit project staat het ontwikkelen van een goede relatie tussen (aanstaande) ouders in kwetsbare omstandigheden en hun kind centraal. Een goede relatie is enorm belangrijk voor een gezond en gelukkig leven. De ontwikkeling van die relatie begint al tijdens de zwangerschap. Professionals uit het medische en sociale domein spelen een betekenisvolle rol in het stimuleren van deze relatie tussen ouder en kind en in het tijdig signaleren van risicofactoren.

Met dit samenwerkingsverband willen we in Deventer een netwerk oprichten waarbinnen deze professionals kennis delen en korte lijnen met elkaar hebben. Op deze manier kan er preventief worden gewerkt en kan de juiste zorg en ondersteuning worden ingezet. Er zijn al allerlei interventies en producten beschikbaar in Deventer, maar deze worden nog maar weinig gedeeld en zijn veelal gericht op specifieke groepen in het specialistische veld. Middels het huidige project willen we deze kennis en expertise beschikbaar en geschikt maken voor een breder publiek.

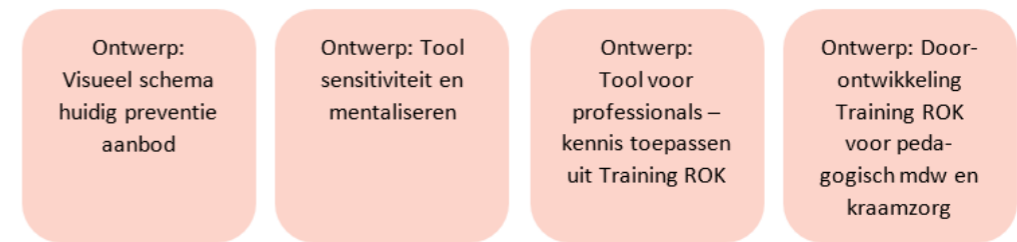
Op 28 september 2023 is in het gemeentehuis te Deventer de jaarlijkse werkconferentie georganiseerd. Deze werkconferenties dienen ertoe om samen met praktijkorganisaties, de projectgroep en stuurgroepen input op te halen voor de koers voor het komende projectjaar. Binnen het project worden veel verschillende onderzoek- en ontwerp activiteiten verricht. Deze komen voort uit de drie taakstellingen. 1: Het ontwikkelen van een toolbox voor professionals gericht op het stimuleren van een veilige relatie tussen (aanstaande) ouder(s) en kind (klik op de afbeelding voor de digitale versie). 2: Binnen het netwerk delen van kennis over een veilige relatie tussen ouder(s) en kind. 3: Beschikbaar stellen van kennis voor de doelgroep en voor professionals van organisaties buiten het netwerk.

In het eerste projectjaar is onder andere een training Signaleren en bespreekbaar maken ROK ontwikkeld. Daarnaast is er een inventarisatie gedaan van het bestaande aanbod in Deventer voor ouders met kinderen in de leeftijd van nul tot twee jaar. Hieronder staan de verdere deelonderzoeken op een rij die inmiddels zijn afgerond.

Op 12 december 2023 vond de vijfde leernetwerkbijeenkomst plaats. Tijdens deze bijeenkomsten werd actief vormgegeven aan het delen van kennis binnen een netwerk van professionals. De aanwezigen presenteerden eigen werkzaamheden aan elkaar en gingen hier vervolgens over in gesprek. De bijeenkomsten worden trouw bezocht door een groep professionals en zijn daarmee een succes.

Figuur 1: Onderzoeksactiviteiten

Figuur 1: Ontwerp activiteiten

Verdere plannen

Momenteel wordt er gewerkt aan een aantal ontwerpactiviteiten. Deze activiteiten zijn gericht op het breder beschikbaar stellen van kennis voor de doelgroep en voor professionals van organisaties buiten het ROK netwerk. De laatste jaren van het project staan in het teken van doorontwikkeling van een interventie en verduurzaming van het netwerk.

Hoe bouw je aan een fijne band met je baby of peuter?

Vertrouwen is een heel belangrijk onderdeel van een fijne band tussen een ouder en kind. Gelukkig werk je vaak vanzelf aan het vertrouwen en gaat dit onbewust. Vertrouwen zorgt ervoor dat je kind zich veilig voelt. Als je kind zich veilig voelt gaat hij steeds meer verkennen en ontdekken. Tegelijk krijgt je kind hierdoor het vertrouwen dat je er bent wanneer hij of zij dit nodig heeft. Bijvoorbeeld bij pijn, verdriet of angst. Het is belangrijk dat je als ouder helpt op de momenten dat je kind op zoek is naar een veilige basis die jij voor hem of haar bent.

Deze veilige basis van vertrouwen helpt bij het bouwen aan een goede en veilige band met je kind. De manier waarop je werkt aan de positieve band met je kind heeft invloed op:

- Hoe je kind later kijkt naar zichzelf en andere mensen om zich heen.
- De manier waarop je kind later zelf sociale contacten aangaat.

Elke ouder kan van nature zijn kind veilig laten voelen. Tegelijkertijd is dit bijvoorbeeld doordat je als ouder veel aan je hoofd kunt hebben) soms best een uitdaging. Hierbij om hulp vragen helpt. Er zijn twee vaardigheden die een ouder helpen: sensitief zijn en mentaliseren.

Wanneer ben je als ouder sensitief?

- Als je op de juiste manier in kan gaan op wat je kind nodig heeft. Kijk naar je baby of peuter: wat wil hij duidelijk maken? Dan reageer je op het signaal dat je kind geeft.
- Als je kunt verwoorden wat je ziet bij je kind. In makkelijke en moeilijke momenten. Je kind weet dan dat jij hem begrijpt. Hierdoor voelt je kind zich gezien.
- Als je kunt uitleggen waarom iets wel of niet kan. Sensitief zijn betekent niet dat je je kind altijd zijn zin geeft.

Voorbeeld

- Je zoon van 1 jaar vecht het vierde uur met je kind. Hij heeft een pijnlijke buik. Je bent erbij en je ziet dat hij pijn heeft. Je zegt: "Dat vind je niet fijn hè als het rompertje over je hoofd gaat".
- Daar vind je niet fijn hè als het rompertje over je hoofd gaat.
- Lind je zoon af of geef troost door contact te maken. Kus het buikje, maak gezet geluidjes of zing een liedje.

Wanneer mentaliseer je als ouder?

- Als je de innerlijke wereld van je kind begrijpt. Deze innerlijke wereld is anders dan die van jou als ouder.
- Door woorden te geven aan dat wat je denkt dat het gevoel is van je kind. Zo help je in het omgaan met gevoelens. We noemen dat ook wel onderstellen.
- Door vergissingen te repareren in de relatie met je kind. Dit doe je door op te merken dat je niet goed had begrepen wat je kind bedoelde en je vervolgens aan te passen.

Voorbeeld

- Je boert aan het waddelen met je dochter en denkt: ik ben woe ik wil eigenlijk graag naar buiten. Je dochter van 1 jaar zit in de wandelwagen en moet kullen. Je denkt als ouder dat je dochter niet meer in de wandelwagen wil zitten.
- Jij hebt geen zin meer in waddelen, we gaan nog even naar de winkel en dan naar huis.
- Torvij je even bij je dochter af wat je zou doen als ze heel koude handen heeft.

Oh, je kullde niet omdat je niet wilde waddelen, je hebt koude handen, kom naar hier dan, maak ik je handjes warm!

Klik op de afbeelding voor de digitale versie

Dit project maakt deel uit van de programmatische Opvoeden en opgroeien.

Voor meer informatie over dit project klik hier

Vragen of interesse?

Tamar Shibolet, Associate lector
Email: t.m.shibolet@saxion.nl,
Tel. 06-39662830

PROJECTEN

Programma getrouwe uitvoering van Bram - Enschede, Hengelo en Almelo

Lieneke Ebbe, Margriet Braun, Brenda Vunderink (Wijkkracht), Annemarie Martinius (Wijkteams Enschede), Judith Oude Engberink (Avedan)

BRAM is een werkwijze die in Twente wordt ingezet bij het begeleiden van ouders die in een complexe scheiding verkeren. BRAM wordt uitgevoerd door sociaal werkers die in wijkteams werken. Ouders kunnen door de rechtbank naar BRAM worden verwezen, maar steeds vaker wordt BRAM ook al eerder ingezet.

In eerder onderzoek naar de opbrengsten van BRAM is gebleken dat de werkwijze in de praktijk heel verschillend wordt uitgevoerd. De doelstelling van het huidige project was om programmagetrouwe uitvoering te stimuleren. Dit is belangrijk omdat het de kans op een positieve uitkomst van een traject vergroot.

Voortgang van het project

Met de activiteiten in het project wilden we programma getrouwe uitvoering stimuleren. Binnen vier fases in het project is er gewerkt aan het bereiken van een meer eenduidige uitvoering:

1. Ontwikkeling van een tool met daarin de kernelementen van BRAM.
2. Inventarisatie van de mate waarin de kernelementen in de praktijk worden toegepast.
3. Intervisie gericht op het werken met de methodiek.
4. Verdere implementatie van intervisie, evaluatie en tweede meetmoment in studentonderzoek.

De tool die is ontwikkeld bestaat uit de kernelementen van BRAM. Deze tool bestaat uit stellingen over bijvoorbeeld uitgangspunten in de basishouding en afspraken over het proces. De tool helpt BRAMmers om de kernelementen goed in beeld te houden en kan gebruikt worden om te

reflecteren op de mate waarin ze de kernelementen toepassen.

BRAMmers hebben de tool ingevuld en daaruit is gebleken dat al heel wat kernelementen worden toegepast in de praktijk. Toch zijn er ook aandachtspunten, zoals: het gebruiken van een foto van het kind tijdens gesprekken om zo het kind centraal te kunnen stellen; vormgeven van de samenwerking met de raad voor de Kinderbescherming; omgaan met het niet hebben van een klik met ouders; werken met contra-indicaties; werken met sessie en resultaatbeoordelingen; geven van psycho-educatie aan kinderen en het voeren van de gesprekken met kinderen binnen een Bram traject. Ook de aangereikte modellen, methoden en technieken in de methodiek worden wisselend ingezet.

Integratie in onderwijs en praktijk

Op basis van de ingevulde tools, is een praatplaat gemaakt met daarin de punten waar aandacht voor nodig is in de uitvoering. De plaatplaat is geschikt om te gebruiken als onderlegger voor intervisie. Het helpt om te reflecteren op de technisch-instrumentele dimensie van professionaliteit. Deze intervisie wordt goed bezocht en de behoefte hieraan is ook groot onder de Brammers. Klik op de praatplaat voor de digitale versie.

START

Maart '22

FINISH

Maart '23

Praatplaat door Fransje Immink (2022)
Klik op de afbeelding voor de digitale versie

Aanbevelingen

Belangrijkste aanbevelingen uit het project zijn dat het nodig is om deze intervisie bijeenkomsten blijvend te faciliteren: juist in deze bijeenkomsten besteden BRAMmers met elkaar aandacht aan het uitvoeren van de kernelementen van de werkwijze. Daarnaast is het nodig om scholing op de gehele methodiek te organiseren. Hierbij is in het bijzonder aandacht nodig voor: het vormgeven van samenwerking met de RvdK, het werken met contra-indicaties, het werken met sessie- en resultaat beoordelingen en het vormgeven van kind gesprekken binnen een Bram traject.

De BRAMmers hebben de wens om naast de uitgebreide handleiding van de werkwijze ook een kortere versie van de methodiek te hebben. Daarin zouden de kernelementen stapsgewijs en concreet uitgewerkt moeten staan. De binnen het project ontwikkelde tool met stellingen kan hiervoor als basis dienen. De belangrijkste vervolgstap uit het project nu is scholing of training inzetten op de methodiek voor alle professionals in de regio die met Bram werken.

Dit project maakt deel uit van de
programmalijs Opvoeden en opgroeien.

Voor meer informatie over dit project
klik hier

Vragen of interesse?

Tamar Shibolet, Associate lector
Email: t.m.shibolet@saxion.nl,
Tel. 06-39662830

PROJECTEN

Werkplaats Sociaal Domein Twente

Lian Mannessen, Jelte van Waterschoot, Vivienne Wolterink, Ben Boksebeld, Margriet Braun en partners vanuit Madion, Gemeente Almelo, Gemeente Enschede, Gemeente Hengelo, Samen1Twente, Twentse Koers, WoON Twente en zorgpartijen

In Twente werken we in de werkplaats Sociaal Domein aan de kwaliteit van samenleven. We vinden het belangrijk dat mensen kunnen meedoen aan de samenleving en daar hoort bij dat mensen, groepen en gemeenschappen die in kwetsbare situaties leven, de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Wij werken vanuit de drie pijlers van evidence based werken: praktijk kennis van de professional, ervaringskennis van burgers/cliënten en wetenschappelijke kennis. In de werkplaats passen we bestaande kennis toe en ontwikkelen we nieuwe kennis en vaardigheden. Hiermee kan de sociaal werker zijn of haar werk (nog) beter uitvoeren en zo bijdragen aan een betere kwaliteit van samenleven.

Met de Werkplaats Sociaal Domein Twente (WSDT) creëren we een platform waar onderzoek, zorg, welzijn en wonen samenkomen & waar kennis en best practices worden uitgewisseld. Er wordt samen gewerkt aan actuele maatschappelijke vraagstukken binnen het sociaal domein in Twente, met als uitkomst relevante, concrete en praktische toepassingen voor het sociaal domein.

Voortgang van het project

De komende jaren richten we ons binnen de WSDT op Bestaanszekerheid, Sociale Basis en Jeugd & Onderwijs. Deze lijnen zijn in overleg met onze partners tot stand gekomen en sluiten aan bij de maatschappelijke vraagstukken die op dit moment in Twente leven.

Bestaanszekerheid

De netwerkcirkel bestaanszekerheid zal gericht zijn op bestaans(on)zekerheid onder specifieke doelgroepen, denk bijvoorbeeld aan jongeren, zzp'ers en boeren. Ook bestaans(on)zekerheid als gevolg van de hoge inflatie en de sterk gestegen energieprijzen en woningtekort heeft de aandacht.

Sociale Basis

In de netwerkcirkel Sociale Basis gaan we uit van de drie verschillende sferen van sociale basis, de persoonlijke, de gemeenschappelijke en de institutionele. Binnen Twente onderzoeken we de wisselwerking tussen deze drie sferen en bekijken we waar professionals de leefomgeving van de mens kunnen versterken. Dit doen we door het ingegreren van landelijke akkoorden binnen de projecten van de netwerkcirkel.

Jeugd & Onderwijs

De netwerkcirkel Jeugd & Onderwijs is gericht op het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en zorg om zo de kansengelijkheid voor jeugdigen te vergroten. Alle jeugdigen gaan naar school en sinds de wet op het Passend Onderwijs is het streven om zoveel mogelijk kinderen in het regulier onderwijs te houden, ook wanneer daarbij extra ondersteuning nodig is. De school is daarmee een plek waar bij uitstek preventief kan worden gewerkt en waar zo nodig extra ondersteuning kan worden geboden in de natuurlijke omgeving van de jeugdige.

START

Januari '23

FINISH

December '26

Integratie in onderwijs en praktijk

Binnen de WSDT werken we samen met partners binnen het Twentse sociale domein. Zo is er nauw contact met Madion, een samenwerkingsverband tussen elf welzijnsorganisaties uit Twente, zij worden vertegenwoordigd door drie afgevaardigden in de werkplaats. Ook wordt samengewerkt met de gemeente Almelo, Enschede en Hengelo. Daarnaast is er een samenwerking met Samen één Twente, de Twentse Koers, WoON Twente, het Lectoraat Social Work, de bacheloropleiding Social Work, het Lectoraat Technology, Health and Care en diverse op zich staande zorgpartijen. Het is de wens om vanuit de WSDT 2023-2026 de banden met andere gemeenten binnen Twente nauwer aan te halen, deze contacten zijn gelegd en diverse gemeenten hebben aangegeven hierover graag in gesprek te gaan.

In de afgelopen periode is er onderzoek gedaan naar de verbinding tussen onderwijs en de WSDT. Vooralsnog is deze inventarisatie gedaan binnen de opleiding Social Work. Vanuit dit onderzoek zijn de verschillende mogelijkheden onderzocht om studenten te laten participeren in de WSDT. De komende periode worden de verschillende mogelijkheden voorgelegd aan de praktijkpartners en wordt vanuit daar onderzocht hoe binnen de WSDT onderwijs en praktijk nauwer aan elkaar verbonden kan worden. Daarnaast worden op dit moment de mogelijkheden onderzocht met het Smart Solutions Semester, binnen dit semester werken studenten van verschillende opleidingen samen aan complexe vraagstukken van lectoraten en de praktijk. De oplossing voor deze vraagstukken is niet binnen één vakgebied te vinden. Daarom werken de studenten in interdisciplinaire projectteams, waarbij vernieuwing, creativiteit en samenwerking centraal staan.

Verdere plannen

In 2026 hebben we in Twente, vanuit samenwerking, logische verbindingen in het sociaal domein gerealiseerd. We hebben relevante, concrete en praktische projecten opgeleverd die professionals in het sociaal domein helpen hun werk nog beter te doen, onderbouwd met onderzoek en gedragen door de samenwerkingspartners. Hiermee is het sociaal domein in Twente duurzaam versterkt.

Werkplaats Sociaal Domein
Twente

Dit project maakt deel uit van de
programmaliijn Samenleven en nabij
zijn.

Voor meer informatie over dit project
klik hier

Vragen of interesse?

Lian Mannessen, Projectleider
l.mannessen@saxion.nl,
Tel. 06-44383055

PROJECTEN

Wijk GGD - Gemeente Almelo

Monique Engelbertink, Peter Gramberg, Marleen Kotkamp (Gemeente Almelo), Philippine de Zoeten (Wijk GGD'er Gemeente Almelo)

De gemeente Almelo is in april 2023 een driejarige pilot 'Wijk GGD' gestart. De interventie Wijk GGD heeft tot doel om zo vroeg mogelijk zorg in te schakelen waardoor een mogelijke escalatie kan worden voorkomen. De interventie slaat een brug tussen de domeinen Zorg en Veiligheid en verbindt de behoeften en belangen van de inwoner, zijn naasten, de buurtbewoners en professionals uit het medisch en sociale domein.

De Wijk GGD kan een belangrijke rol spelen in het ondersteunen van mensen met onbegrepen/zorgwekkend gedrag. Hiervoor is het nodig dat er een goede samenwerking is tussen de verschillende betrokken partijen (procesmanagers, bemoeizorg, politie, wijkteams, meldpunt Verward Gedrag, crisisdiensten, woningcorporaties en zorgpartijen). Het lectoraat Social Work onderzoekt en ondersteunt de doorontwikkeling van deze interventie van september 2023 tot december 2024.

Er zijn drie onderdelen in dit onderzoek:

- Er is een werkgroep om de interventie Wijk GGD door te ontwikkelen. Cliënten, naasten en professionals zijn hierbij betrokken. Het doel is om de zorg te optimaliseren en we stellen een effectief samenwerkingsmodel op.
- Middels levenslooptretten onderzoeken we de relaties tussen de ervaren maatschappij, ontvangen hulp- en dienstverlening en de wijze waarop iemand betekenis geeft aan zijn/haar leven.
- Er wordt een tussenevaluatie gehouden met stakeholders. Centraal staat hierbij de eventuele meerwaarde van de interventie ten opzichte van bestaande interventies.

Voortgang van het project

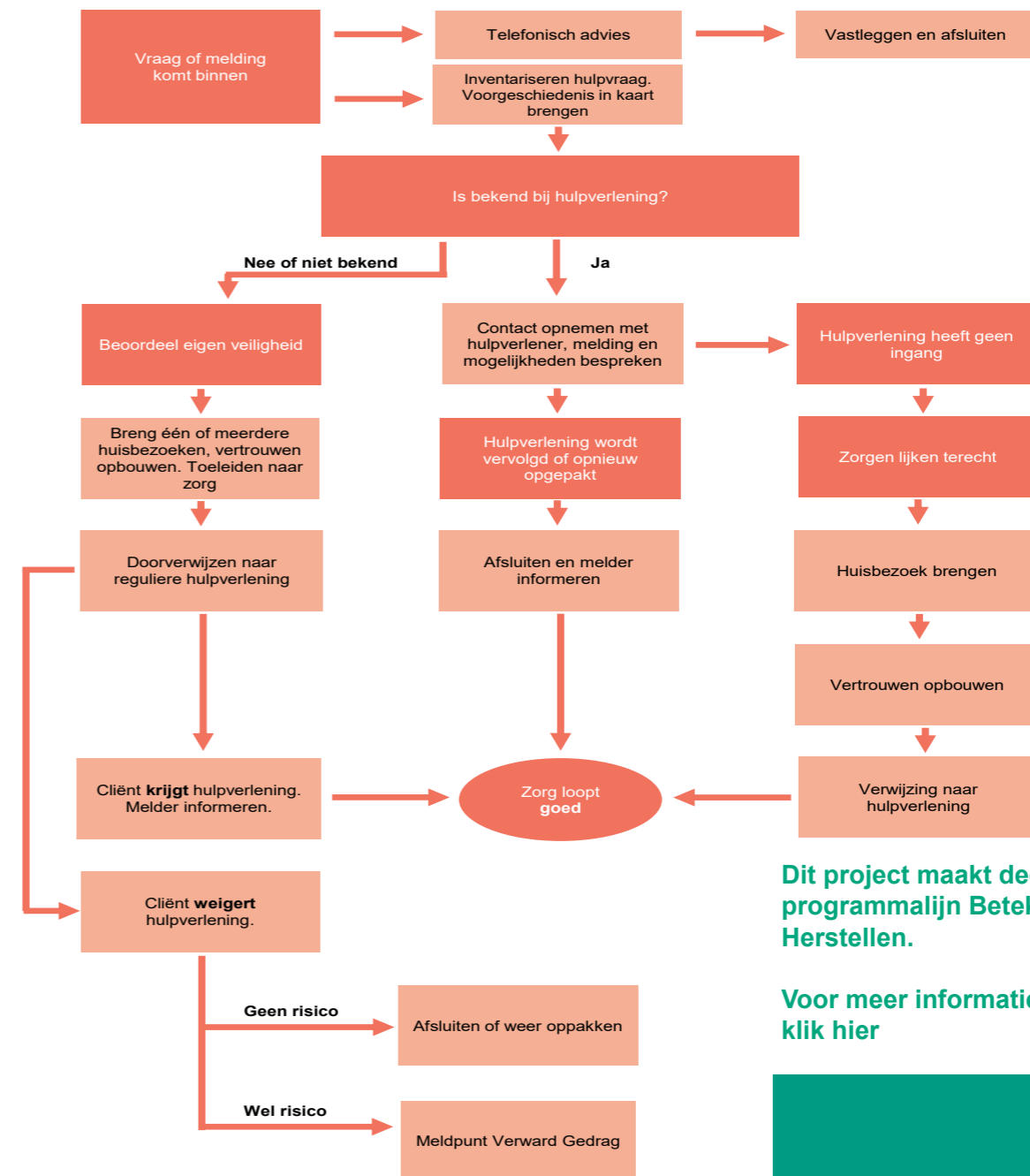
Momenteel voeren we onderdeel 1 en 2 uit. De masterstudent Sandra Postma (Masteropleiding Health Care & Social Work) zal haar masterthesis schrijven naar aanleiding van onderdeel 2.

Integratie in onderwijs en praktijk

Na afronding van dit onderzoek zullen de bevindingen gedeeld worden met enkele opleidingen van de Academie Mens en Maatschappij (AD Ervaringsdeskundigheid, Leergang Familie ervaringsdeskundigheid, Social Work bacheloropleiding) en Academie Gezondheidszorg (opleiding Verpleegkunde) en waar het kan geïntegreerd in het curriculum.

Toelichting werkwijze Wijk GGD

Dit project maakt deel uit van de programmalijn Betekenis geven en Herstellen.

Voor meer informatie over dit project klik hier

Vragen of interesse?

Monique Engelbertink, Associate lector
Email: m.m.j.engelbertink@saxion.nl
Tel. 06-57303208

COLUMN

Wat betekent nu eigenlijk die sociale basis?

Dit is de afgelopen tijd een veelgestelde vraag bij ons in de wandelgangen. Bij een veelgestelde vraag hoort misschien ook wel een veelvoudig antwoord.

In 2023 zijn we in de Werkplaats Sociaal Domein Twente een netwerkkring gestart op het thema 'sociale basis'. Hier wordt gewerkt aan korte projecten gericht op het verstevigen van de sociale basis. Verschillende organisaties, zoals gemeentes, welzijnsorganisaties en woningbouw en Saxion werken hierin met elkaar samen. De netwerkkring groeit en we zijn op zoek naar meer organisaties om aan te sluiten.

Tijdens de eerste bijeenkomsten en gesprekken met professionals wilden we met elkaar vaststellen wat het begrip sociale basis betekent in de lokale praktijk. Dit bleek echter niet eenvoudig omdat de sociale basis een veelzijdig begrip is. De zogenaamde pluriforme aard wordt als omschrijving gebruikt in de kernboodschap en het position paper over de sociale basis van het Verwey-Jonker instituut (juni 2023). De sociale basis heeft diverse vormen en diverse aspecten.

Al eerder schetste Movisie in de verkenning over cijfers en de sociale basis (februari 2023) dat de sociale basis bestaat uit verschillende sferen: persoonlijk (vrienden en familie),

gemeenschappelijk (in de buurt, verenigingen, kerk) en institutioneel (welzijnsinstellingen of overheidsinstanties). Er zijn verschillen in wijken en gemeenschappen die er voor zorgen dat de sociale basis er meer of minder krachtig is. Wat er vervolgens voor iemand op persoonlijk vlak nodig is vanuit de sociale basis, verschilt ook.

Nu is de sociale basis in de praktijk gelukkig vaak al krachtig doordat veel mensen onderdeel uitmaken van verschillende gemeenschappen en zich hiervoor inzetten. Denk daarbij aan de koffieochtend in een buurthuis, aan de sportclubs, maatjesprojecten of tuindersinitiatieven. Het gaat bij de sociale basis om veel verschillende vormen van initiatieven en gemeenschappen.

Hoe kunnen we nu binnen de netwerkkring werken aan versteviging van de sociale basis? De oriëntatie de afgelopen periode was nodig om te weten wat er in de regio Twente speelt. Daarbij werd helder dat de belangrijkste opdracht voor partijen vanuit de institutionele sfeer is om gemeenschappen centraal te stellen en de regie zoveel mogelijk bij henzelf te laten. Faciliteren en ondersteunen zijn van belang. Tenslotte is het belangrijk om ervoor te waken dat de sociale basis niet als vervanging van noodzakelijke zorg of ondersteuning wordt ingezet; het heeft waarde in zichzelf.

De taak die aan het einde van de kernboodschap van het position paper van Verwey-Jonker (2023) wordt geformuleerd sluit gelukkig mooi aan op de gesprekken die we tot nu toe binnen

de netwerkkring hebben gevoerd. Deze taak is om op lokaal niveau visies te formuleren op de sociale basis en er in samenwerking met gemeenten, gemeenschappen en organisaties concreet invulling aan te geven. Dit gaan we dus doen! We gaan met elkaar visies formuleren én aan de slag om concreet invulling te geven aan het versterken van de sociale basis. Dit is een ontzettend mooie opdracht waar we beetje bij beetje meer zicht en grip op krijgen.

Meer lezen over de sociale basis? Ga dan naar [Lexicon nabijheid en sociaal werk](#) en lees het hoofdstuk van Radboud Engbersen en Ard Sprinkhuizen: [Sociale Basis](#).

Referenties

1. Verwey-Jonker Instituut. (2023). *Kernboodschap en position paper Sociale Basis. Samenwerking tussen Sociaal Werk Nederland, MantelzorgNL, de VNG, de NOV, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Verwey-Jonker Instituut.*
2. Deuten, J., Kwakernaak, M., Oostrum, D.. (2023) *Cijfers en de sociale basis. Een verkenning naar de mogelijkheden van kwantificeren en moneteriseren in de sociale basis. Movisie, Utrecht, 2023.*

Lieneke Ebbe,
Docent/onderzoeker

Jelte van Waterschoot,
Docent/onderzoeker

18

collega's bij het
lectoraat werken

Er momenteel

12

lopende projecten
zijn

Wij de afgelopen periode de
eerste 'artist in residence', van
Saxion aan ons lectoraat ver-
bonden hadden.

Wij sinds november

2022

een LinkedIn pagina hebben
met **1800** volgers.

WIST JE DAT?

[Klik hier](#) om naar de
LinkedIn pagina te gaan

Wij in 2023

3

buitenlandse werkbezoeken
hebben gedaan

Wij in 2023

52

presentaties hebben
gegeven

Wij in 2023

2

publicaties hebben
opgeleverd

Wij in 2023

21

producten hebben
opgeleverd